

Időutazás a Délmagyarországgal: 1918, az utolsó háborús év (9. rész)

A fegyverszünet nyomasztó árnyai

A frontokon sokáig lényegében patthelyzet van, de a piavei offenzíva tragikus kudarca, melynek során a hadsereg utolsó tartalékait is föléli, már előrevetíti a vereséget. Januárban 12 ezren sztrájkolnak Szegeden, az október 16-i városi közgyűlés pedig már a dualizmus rendszerének megszüntetését, a független, demokratikus Magyarország megteremtését követeli. A fegyverszünet után, november 24-én szerb katonaság szállja meg Újszegedet, december 31-én pedig franciák Szegedet.

A hadsereg fegyelmének bomlására utal egy kis szegedi történet a DM szeptember 14-i számából, A katonai rendőrség sortúze a Szent István-téren címmel.

Halál a téren

„(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön este tíz óraorok egymás után több lövés döröje riasztotta föl a Szent István-tér csöndjét. Katonarendőrök, illetve egy katonai őrzőjárat lőtt rá egy katonaszkövevényre, aki egy órával a lövöldözések előtt a Kossuth Lajos-sugáruton fehérműloplást követett el. A lövések zajára rémülten ébredt a pokolian sötét Szent István-tér és környéke minden lakója és riadtan tudakolták a történeteket. De csak a téren hangzó zúrvavaros hangok adtak homályos magyarázatot:

– Lódd keresztül! Ne sajnáld! Rabló!

És újra lövések dörrentek, összesen mintegy hat. A katonák nem nagyon törődtek vele, hogy a pokoli sötétben nem valamely békés polgárt találták-e a golyók, vagy nem fog-e a szobaablakon a puská és revolvergolyó behatolni, hogy a lakásban embert öljön.

A DM szeptember 29-i címlapja. Juhász Gyula vezércikkébe alaposan belenyúlt a cenzor

Aztán elmúlt a zaj, reggelre pedig az egész város tudta, hogy a katonai őrzőjárat agyonlőtt egy katonát a Szent István-téren.

Szeptember 14-én már arról tudósít a DM, hogy Hertling gróf, berlini birodalmi kancellár közölte a békét remél.

„A katonai vezetőség és a politika irányítói – mondotta a kancellár – egy nézetben vannak

a megegyezései béke kérdésében. A háború egy pillanattal sem fog tovább tartani, mint amennyi szükséges ahhoz, hogy megvédjük magunkat. Önök tudják, hogy Németország békeajánlatát az antant milyen kárörömmel utasította vissza. Tizenhárom nap óta a legdühösebb sovinizmustól hangzik az ellenes sajtó. Mindezek ellenére

95 ÉV – 95 NAPBAN ELBESZÉLVE

Májusban lesz 95 éve, hogy megjelent lapunk, a Délmagyarország első száma. Az évforduló alkalmából egy kis múltbeli kalandozásra hívjuk olvasóinkat. 95 lapszámon át szemelvényeket közlünk a 95 évfolyam fontos és érdekes írásából. És bár az ilyen válogatások szükségképpen esetlegesek, bízunk benne, hogy olvasóink örömeiket lelik benne, és betekintést nyernek nemcsak az ország és Szeged közel egy évszázados történelmébe, hanem a Délmagyarország történetébe is.

azt hiszem, hogy közelebb vagyunk a békéhez, mint általában hiszik. Azt pedig csak megismételhetem, hogy a német kormány is, a német hadvezetőség is egyértelműleg minden annexió ellen van.”

Mi már tudjuk, hogy a kancellár álmodozott csupán.

Béke, rossz kilátásokkal

A szövetséges Bulgária észre megrökkant, és különbékét kért az antanttól. A DM szeptember 29-i száma címlapon tudósít a bolgár ajánlatról. A helyzet vezércikkre ihlette Juhász Gyulát, akinek írása a cenzúra jóvoltából számos fehér foltal is díszítette a lapot. Idézzünk a megmaradt szövegből: „A bolgár nép befolyásosabb körei hallani sem akarnak a fegyverszünetről és a béke kérdéséről. Ki mondja ezt, ki beszél így a bolgár nép vezető körei nevében? Hintze, a német külügyi államtitkár. Úgy látszik, ő jobban tudja, hogy...”

Egyre többen érzik, hogy Magyarország csak tragikus áldozatok árán lesz képes befejezni a háborút. Igazán azonban senki sem látja még előre Trianont. És bár sokan bíznak az amerikai elnök által deklarált békeelvében, a DM október 16-án szkeptikusan már így fogalmaz: „Wilson ismét kifejtette elveit. Amerika háborús céljairól abban az üzenetében, amelyet a munkásokhoz intézett. Roatóri képességei ezúttal is érvényesültek, de bajos hinni fenséges és gasztróptú gondolatainak őszinteségében, bármennyire is hangzatos, hogy Amerika elutasít és megvet minden önző célt. Amerika szerinte a jog és igazság uralmáért, a világ békéjéért, az emberiség szabadságáért küzd. Wilsonnak, úgy látszik, betegsége ez a farizeuskodás, vagy lehet, hogy erre kényszeríti az amerikai közhangulat ismerete.”

A későbbiek fényében tragiko-

mikus, hogy a magyar kormány Bécsben tárgyal Boszniának és Hercegovinának Magyarország-hoz való csatlóása ügyében.

Kié legyen Bosznia?

„Budapestről telefonálja tudósítónk: A Magyar Távirati Iroda jelenti: Beavatott politikai helyről a Bécsben és Budapesten legutóbb folytatott tanácskozásokról a következő fölvilágosítást kaptuk: A tanácskozások előterében Bosznia és Hercegovina hovatartozásának kérdése áll. Csupán Boszniáról és Hercegovináról van szó, Dalmáciáról egyelőre nincs. A tárgyalásokat a magyar kormány indította meg és pedig Magyarországnak Bosznia és Hercegovinához való jogait biztosító törvényeink alapján. A kérdés már öfelsege elé került, aki maga vette kezébe az ellentétek kiegyenlítésének földadatát.”

(Folytatjuk)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SZÁVAY ISTVÁN

Az alapítvány köszöni a Rotaractnak

A fiatalok a gyermekkorháznak gyűjtöttek

A Szegedi Gyermekekért Alapítvány köszöni a Rotary Club ifjúsági tagozatának, a Rotaractnak azt az áldozatos munkát, amellyel annak tagjai közel 200 ezer forintot gyűjtöttek a szegedi gyermekkorház javára.

Seres György, a Szegedi Gyermekekért Alapítvány kuratóriumának elnöke levélben köszönte meg a Rotaract Clubnak, hogy adományával segítette a szegedi gyermekkorház gyógyító munkáját. Az alapítványnak átutalt 181 ezer 54 forintból az intézmény azt szeretné elérni, hogy minél magasabb színvonalon gyógyíthassa az odakerülő kis betegeket.

Sándor Csaba, a Rotaract Club elnöke – aki a Szegedi Tudományegyetem negyedéves joghallgatója – elmondta, karácsonyi akció keretében gyűjtöttek a szegedi gyermekkorház alapítványának javára, természetesen annak jóváhagyásával. Az eredeti elképze-

lések szerint altatógép megvásárlásához járultak volna hozzá. Mivel azonban a kórháznak ezen problémája időközben megoldódott, az intézményre bízták, milyen célokra fordítja az összeget.

A Rotaract fiatal tagjai az egyetemi karácsonyi vásár keretében 2004. december 14-17. között az új Tudományos és Információs Központ, a TIK előtt kínálták forrált borral az arra járókat, akikől adományokat fogadtak el. Ezt követően december 17-23-ig a Kárársz utcán, a Kigyó Patika előtt rendezték meg a következő ingyenes forráltbor-akciót, amely – akárcsak az előző – sikerrel zárult. A tíz nap alatt gyűjtöttek össze azt a közel 200 ezer forintot, amelyet aztán átutaltak az alapítvány számlájára.

Sándor Csaba hozzátette: az akció során jó kapcsolat alakult ki a gyermekkorházzal, ezért elhatározták, a jövőben is hasonlókat kezdeményeznek, hogyha csekély összeggel is, de hozzájárulhassanak a fiatalok gyógyulásához. (x)

FEJLESZTŐ-PEDAGÓGUS

akkreditált, 120 órás, intenzív tanfolyam indul (Porkolábné dr. Balogh Katalin ny. egyetemi docens képzése) a Rendezvényház Kht. szervezésében.

PEDAGÓGUS SZAKVIZSGÁT ADÓ KÉPZÉSEINK

2005 szeptemberétől indulnak:

- Fejlesztő (differenciáló) pedagógus
- Nyelv- és beszédfejlesztő pedagógus
- Új utak az anyanyelvi nevelésben alsó tagozaton

A képzések helyszíne: Szeged, Közép fasor 1-3. Információt ad: Kormányosné Tóth Mária oktatásszervező a 62/431-404-es vagy a 30/743-20-17-es telefonszámon.

Cím: SZEGED, RETEK U. 12. Tel.: 62/473-917 30/94-95-468

AUTÓBUSZ-VEZETŐI TANFOLYAM INDUL FEBRUÁRBAN.

TANDÍJ AKÁR 90 000 FT-ÉRT!

A TANDÍJ 30%-A LEÍRTHATÓ A SZEMÉLYI JÖVEDELEMBŐL. RÉSZLETLEZTETÉSI LEHETŐSÉG.

AKCIÓ!

A Gorzai Mezőgazdasági Rt. szarvasmarhatrágyát értékesít napi termelésből, bruttó 75 Ft/q áron, kocsihoz rakással.

Az akció a készlet erejéig tart. Érdeklődni: 62/277-655, illetve 06-30/9838-031 telefonszámon Horváth Lajosnál.

INDA VIRÁGÜZLET

6800 Hódmezővásárhely Deák F. u. 10. Telefon/fax: (62) 24-34-14 www.indaviraguzlet.hu

Szökök a meleg? Magas a fűtésszámla?

Gondolt már az ablakok cseréjére?

Ha Ön is nyugodtan szeretne hátradőlni abban a tudatban, hogy nyílászárói tökéletes szigetelést nyújtanak, akkor ismerkedjen meg a Szeplast legújabb ablakaival, ajtóival. Új bemutatótermünk február 17-én nyílik meg a „kakasos” templomnál, a Kálvin tér 2. alatt, ahol szaktanácsadással segítjük választását.

Ügyfélszolgálat: 62/649-329

SZEPLAST NYÍLÁSZÁRÓ-GYÁRTÓ KFT.
Szeged, Budapesti út 8.
Tel.: 62/549-300, fax: 62/463-158